

A FELFEGYVERKEZVE ELKÖVETETT HIVATALOS SZEMÉLY ELLENI ERŐSZAK VÁLTOZÁSAI AZ 1961-ES BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYVTŐL NAPJAINKIG

MISKOVICS Mariann
PhD-hallgató (DE ÁJK)

1. Bevezetés

Napjainkban a felfegyverkezve történő elkövetés egyre nagyobb szerephez jut, elterjedtsége fokozatosan nő, amelynek eredményeként a felfegyverkezve elkövetett bűncselekmények száma is enyhén növekvő tendenciát mutat.¹

A nehézség e speciális minősítő körülménnyel rendelkező bűncselekmények körében leginkább abban jelentkezik, hogy a minősítő körülmény bevezetése óta nincs ténylegesen egységes bírói gyakorlat, a különböző bíróságok és több esetben még a Kúria is eltérő módon értelmezi a felfegyverkezve történő elkövetést, különösen annak eszközei és elkövetési módja alapján. A hivatalos személy elleni erőszak bűncselekménye hasonló értelmezési nehézségeket okoz, különösen megállapítása, minősítése, továbbá a jogalkalmazó részére az elkövetők bíróság elé állítása² az eddigi Büntető Törvénykönyvek alapján több esetben is kihívást jelentett és jelent.

Tanulmányomban a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszakkal foglalkozom,³ röviden ismertetve a Büntető Törvénykönyvekben és az azokat közvetlenül megelőző büntető jogszabályokban foglalt tényállást és a vonatkozó értelmező rendelkezéseket. Majd rátérve az eddigi bírósági gyakorlatra, részletesen be-

¹ Forrás: Megkeresésre az Ig. 32/97/2013. Legf. Ü. szám LFIIGA//318-2/2013. számú válasz megküldése a Legfőbb Ügyészség által.

² Ld. KOVÁCS Attila: A hivatalos személy elleni erőszakot elkövetők bíróság elé állításáról. *Belügyi Szemle*, 22. évf., 1980/3. 38–41.

³ Tanulmányomban kizárólag a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszakkal foglalkozom részletesen, a hivatalos személy elleni erőszak fejezetébe, illetve címébe tartozott és tartozó bűncselekményeket nem vizsgálom, tekintettel arra, hogy a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének rendkívül széleskörű bírósági gyakorlata van, amelyek vonatkozásában még nem született átfogó és részletes bemutatás, illetve összehasonlítás.

mutatom azokat a változásokat, amelyek a felfegyverkezve történő elkövetés eszközeire, módjára, és a jogtárgy védelmi szintjének változásaira utalnak, amelyek szabályozása jelenleg sem tekinthető kielégítőnek.

2. A felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak: változások?

Bár a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak mai formáját az 1961-es Büntető Törvénykönyvben nyerte el, álláspontom szerint mégis előtte érdemes röviden foglalkozni az annak előzményeivel, így a Csemegi-kódex és az azon alapuló jogszabályok vonatkozó rendelkezéseivel is.

2.1. A bűncselekmény fejlődése a Csemegi-kódextől kezdődően

A felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak egyik, a jelenleg hatályos jogszabályban foglalt előzményének tekinthető a Csemegi-kódexben rögzített hatóságok, országgyűlési tagok vagy hatósági közegek elleni erőszak büntette is, amely – bár nem különíti el pontos fogalom-meghatározás hiányában a fegyveresen és felfegyverkezve történő elkövetést, mégis – foglalkozik e speciális minősítő körülménnyel rendelkező bűncselekménnyel.⁴

Megjegyzendő, hogy e büntett vonatkozásában a joggyakorlat sem különítette el egymástól a fegyveresen és felfegyverkezve történő elkövetést, azokat egységesen fegyveresen minősítette, tekintet nélkül arra, hogy az elkövetés során az elkövető botot használt vagy követet dobált, esetlegesen löfegyverrel „felfegyverkezve” vagy fejszékkel, vasvillával akadályozta a hivatalos eljárást. Rendkívül érdekesnek tekinthető a korabeli joggyakorlat azon álláspontja, amely szerint a vasvilla felemelése nem elegendő a büntett megállapításához, annak tényleges használata is szükséges.⁵

A Csemegi-kódexben foglalt tényállás később módosult és a vonatkozó jogszabály szerint a hatóság vagy egy tagjának erőszakkal vagy veszélyes fenyegetéssel hivatásának jogszerű gyakorlásában történő akadályozása vagy intézkedésre kényszerítése felfegyverkezve történő elkövetés esetén akár öt évig terjedő fegyházzal és ötezer korona pénzbüntetéssel is büntethető.⁶

Megjegyzendő, hogy a jogalkotó e bűncselekmény vonatkozásában a felfegyverkezve történő elkövetést egyszeres és többszörös minősítő körülményként is törvénybe iktatta, megkülönböztetve egymástól a csoportosulás esetén felfegyverkezve történő elkövetést és a csoportosulás esetén kívül felfegyverkezve történő elkövetést. A különbség a kiszabható szabadságvesztés fokozatában (fegyház, illetve a második esetben börtön), továbbá a pénzbüntetés mértékében (első esetben ötezer korona, míg második esetben háromezer korona) jelenik meg.⁷

⁴ 1878. évi V. törvénycikk a magyar büntetőtörvénykönyv a büntettekről és vétségekről 168. §.

⁵ VARGHA Ferenc: Az erőszak és a fenyegetés fogalma a büntetőjogban. *Magyar Igazságügy*, Harminczhetedik kötet, 1892. XXXVII. 93–95.

⁶ 1914. évi XL. törvénycikk a hatóságok büntetőjogi védelméről 3. §, 6–8. §.

⁷ ANGYAL Pál: *A magyar büntetőjog kézikönyve. 7. Felségsértés. Királysértés. Hütlenség. Lázadás. Ha-*

Kiemelendő, hogy sem a Csemegi-kódex, sem pedig más korabeli jogszabályok nem foglalkoztak a fegyver fogalmával, a felfegyverkezve történő elkövetés fogalmi tisztázása érdekében mégis rögzítésre került, hogy fegyveren a testi épségre és az emberi életre veszélyes olyan eszközt kell érteni, melynek használata legalább is testi sértés előidézésére alkalmas. Ezzel szemben a – rendkívül ellenmondásos – joggyakorlat szerint a fegyver alatt kizárólag a műszaki értelemben vett fegyverek értendők, így például a fejsze, balta, konyhakés vagy bicska nem minősült fegyvernek.⁸ A fegyver magához vétele céljának szükségességét (erőszak vagy fenyegetés fokozása) azonban elismerte a jogalkalmazó.⁹

2.2. Az 1961-es Büntető Törvénykönyv és a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak

A hivatalos személy elleni erőszak bűncselekménye az 1961-es Büntető Törvénykönyv (a továbbiakban: szocialista Btk.) elfogadását követően kismértékben megváltozott, a módosítások során több új elemmel bővült. A szocialista Btk. vonatkozásában is megállapítható azoknak a fogalmaknak a hiánya, amelyek a jelenleg hatályos Btk.-ban sem szerepelnek és még ma is jogértelmezési nehézségeket okoznak.

Ezzel szemben a felfegyverkezve történő elkövetésnek a fogalma rendkívül keveset, törvényen belüli elhelyezkedése pedig egyáltalán nem változott, továbbra is az Értelmező rendelkezések között található.

Érdemes kiemelni a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekménye kapcsán, hogy annak nyomozása 1959-től az ügyészség kizárólagos hatáskörébe tartozik és jelenleg is változatlan e rendelkezés, amelynek indoka a szervezeti elkülönülés volt.¹⁰

A szocialista Btk. – hasonlóan a jelenlegi szabályozáshoz – az értelmező rendelkezések között tárgyalta a hivatalos személy fogalmát, amely egy viszonylag tág személyi kört határozott meg egészen az államhatalmi szerv tagjától kezdődően a bíróságnál szolgálatot teljesítő személyekig.¹¹

A szocialista Btk. elfogadásával került sor a felfegyverkezve történő elkövetés rendkívül időálló fogalmának megalkotására is, hiszen e törvény elfogadását követően a fogalom mindösszesen egy szóban változott. A jogalkotó szerint felfegyverkezve követi el a bűncselekményt az elkövető, ha az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az emberi élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.¹²

tóságok büntetőjogi védelme. Budapest, Athenaeum, 1930. 95.

⁸ A jelenleg elfogadott bírósági gyakorlat szerint (ld. később) az említett eszközök nem minősülnek fegyvernek, de elkövetés során történő felhasználásuk a felfegyverkezve elkövethető bűncselekmények vonatkozásában egyértelműen megalapozza a felfegyverkezve történő elkövetést.

⁹ ANGYAL i. m. 135–137.

¹⁰ CSEVÁR Antal: A politikai szemléletváltások és a hivatalos személy elleni erőszak. *Rendészeti Szemle*, 31. évf., 1993/2. 22.

¹¹ 1961. évi V. törvény a Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről 114. §.

¹² 1961. évi V. törvény 115. §.

E két fogalom együttesen jelenik meg a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményében, amelynél a felfegyverkezve történő elkövetés már továbbminősítő körülményként játszik szerepet. A szocialista Btk. e rendelkezése a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének elkövetésére szervezett „csoportosulás” – amely szintén minősítő körülmény – bármely tagja általi felfegyverkezettséget rendeli büntetni. Az ilyen minősítési konstrukció a bűncselekmény fokozott társadalomra veszélyességét tükrözi, tekintettel arra, hogy egy már meglévő minősítést (csoportos elkövetés) minősített tovább a felfegyverkezve történő elkövetéssel.¹³

Megjegyzendő, hogy a támadó fellépés a fenyegetéssel és nem az intézkedésre kényszerítéssel valósítja meg a törvényi tényállást.¹⁴ Emellett a hivatalos személy ellen alkalmazott erőszak nem zárja ki a könnyű testi sértés megállapítását, vagy akár a közúti veszélyeztetés megállapítását sem, ilyen esetekben bűnhalmazat létesül.¹⁵

A tényállás értelmezése a jogalkalmazónak mindenképp nehézségeket okozhatott, hiszen a felfegyverkezve történő elkövetés csak az elkövető és a csoportosulás egyik tagja általi elkövetést bünteti. Ennek alapján a csoport többi tagja vonatkozásában is megállapítható a felfegyverkezve történő elkövetés, figyelmen kívül hagyva a csoportosulás többi tagjának felfegyverkeztségét, illetve azt is, hogy a hivatalos személynek van-e tudomása arról, hogy az elkövető, illetve a csoportosulás bármely vagy akár összes tagja felfegyverkezettnek tekinthető-e vagy sem.¹⁶

A szocialista Btk. szerint akkor is megállapítható a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak, ha az elkövető az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az emberi élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál, tekintet nélkül arra, hogy az elkövető az eszközt a támadás érdekében, illetve a támadás hatékonyságának növelése érdekében felhasználta-e vagy sem.¹⁷ A törvényben foglaltak szerint a felfegyverkezve történő elkövetés egyik konjunktív feltétele a magánál tartás, ennek alapján már megállapítható a minősítő körülmény, nem szükséges az eszköz felhasználása. Így azonban felmerülhet kérdésként, hogy pontosan mely eszközcsoport magánál tartása alapozza meg a minősítő körülmény megállapítását.¹⁸

A felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak már a szocialista Btk. elfogadását követően kihívások elé állította a jogalkalmazót, amelynek eredményeként a Kúria,¹⁹ illetve alsóbb szintű bíróságok több elvi jelentőséggel rendelkező és iránymutatásul szolgáló határozatot hoztak. A határozatok jelentős része²⁰ a

¹³ 1961. évi V. törvény 155. § (2) bekezdés, (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés.

¹⁴ Legf. Bír. Katf. II. 136/1977. sz.

¹⁵ Eln. Tan. B. törv. 215/1980. sz., B. törv. 587/1981. sz.

¹⁶ Győri Megyei Bíróság Bf. 313/1980. sz.

¹⁷ BODROGI Károly: *A hivatalos személy elleni erőszak*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1963. 180.

¹⁸ Ld. régi Btk.-ban foglalt rész vonatkozásában később kifejtettek.

¹⁹ A határozatok meghozatalának idején a Magyar Népköztársaság Legfelsőbb Bírósága, illetve Legfelsőbb Bírósága.

²⁰ Ld. Legf. Bír. Bf. V. 916/1977. sz., Legf. Bír. Eln. Tan. B. törv. 1293/1976. sz., Legf. Bír. B. törv. V. 35/1976. sz., Legf. Bír. B. törv. II. 960/1975. sz., Győr Megyei Bíróság Bf.313/1980. sz.

felfegyverkezve elkövetéssel kapcsolatos büntetéskiszabási szempontokat részletezi,²¹ azonban két határozattal álláspontom szerint mindenképp érdemes foglalkozni, tekintettel arra, hogy e határozatok olyan jogértelmezési kérdésekkel foglalkoznak, amelyek jelenleg is iránymutatással szolgálnak a jogalkalmazó részére, illetve egyes esetekben további nehézségeket okoznak.

Az egyik aggályosnak tekinthető határozat a hivatalos személy elleni erőszak felfegyverkezve való elkövetését értelmezi, és hivatkozik egy korábbi Legfelsőbb Bírósági állásfoglalásra,²² amely szerint a hivatalos személy elleni erőszak akkor minősül felfegyverkezve elkövetettnek, ha az elkövető az emberi élet kioltására alkalmas eszközt a büntett elkövetésekor magánál tartja annak érdekében, hogy azt szükség esetén felhasználja.²³ E határozat már meghozatalakor felvázolta a felfegyverkezve történő elkövetés mai napig aktuális kihívásait, azaz az emberi élet kioltására való alkalmas eszköz, az elkövetéskori magánál tartás, illetve a cél érdekében történő magánál tartás értelmezési nehézségeit (objektív vagy szubjektív alkalmasság; az elkövetés megkezdésekor, vagy folyamatosan, vagy a bűncselekmény befejezésekor tartsa-e magánál az eszközt az elkövető; a cél mindenképpen szükségesnek tekinthető-e a minősítő körülmény megállapításához). Sem ez a határozat, sem pedig a későbbi joggyakorlat, illetve szakirodalom nem foglalkozik e fogalmi elemekkel, a jogalkalmazóra bízva azok kidolgozását, amelynek eredményeként nem jöhetett és nem jöhet létre e területen egységes joggyakorlat.

Az előző határozatban említett emberi élet kioltására alkalmasságot kísérelte meg a Legfelsőbb Bíróság értelmezni egy felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntetvével kapcsolatban. E határozat szerint az emberi élet kioltására nem alkalmas műanyag bukösisakkal ütés nem minősíti a hivatalos személy elleni erőszakot felfegyverkezve elkövetettnek.²⁴ A határozatban a Legfelsőbb Bíróság az emberi élet kioltására való szubjektív alkalmasságot²⁵ elutasította, álláspontja szerint a műanyag bukösisak általában nem tekinthető olyan eszköznek, amely alkalmas lenne az emberi élet kioltására. Az „általában” kifejezés használata azt eredményezi, hogy a jogalkalmazónak nincs lehetősége minden esetben megállapítani a bukösisakkal történő ütlegetés esetében a hivatalos személy ellen felfegyverkezve elkövetett erőszakot, tekintet nélkül arra, hogy a folyamatos, hosszú ideig és nagyobb erővel történő ütés okozhatja a hivatalos személy halálát.

Mindenképpen kiemelendő még az a határozat is, amelyben a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a felfegyverkezve elkövetés megállapításához nem szüksé-

²¹ Ld. BH 1976/2. 44.sz., Kecskeméti Megyei Bíróság 2.Bf.303/1978. sz., Legf. Bír. Eln. Tan. B. törv. 1293/1976. sz., Legf. Bír. Eln. Tan. B. törv. 1120/1976. sz., Legf. Bír. B. törv. V. 35/1976. sz., Legf. Bír. B. törv. II. 960/1975. sz.

²² BK 425. számú állásfoglalás, amely a későbbi jogalkalmazás során BK 61. számú állásfoglalásra változott egyes részeinek hatályon kívül helyezésével, jelenleg 24/2007. BK vélemény címet viseli.

²³ Kecskeméti Megyei Bíróság 2. Bf. 551/1975. sz.

²⁴ Legf. Bír. Bf. V. 1505/1976. sz.

²⁵ A szubjektív alkalmasság – ellentétben az objektív alkalmassággal – nem a bűncselekmény során felhasznált eszköz minden esetben élet kioltására való alkalmasságát jelenti, hanem az adott helyzetben élet kioltására való alkalmasságát.

ges, hogy az élet kioltására alkalmas eszköz az élet kioltására alkalmas módon kerüljön felhasználásra.²⁶

A bírósági gyakorlat mellett álláspontom szerint mindenképp célszerű a statisztikai adatok elemzése is, amelyek mind a jogalkotás, mint a jogalkalmazás eredményességét, hatékonyságát mutatják.

Bár a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak konkrét és átfogó mérésére és vizsgálatára a szocialista Btk. hatályának időtartama alatt nem került sor,²⁷ érdemes mégis megemlíteni a Fővárosi Főügyészség nyomozó osztálya által lefolytatott vizsgálatot, amely Budapesten a rendőrök ellen elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének 1976-os alakulását vizsgálta. A vizsgálattal kapcsolatban megjegyzendő, hogy a rendőrök sérelmére elkövetett bűncselekmények feldolgozása 1976-ban kezdődött,²⁸ és a vizsgálat kiterjedt többek között arra is, hogy a bűncselekmény elkövetésére eszköz nélkül, vagy nem felfegyverkezve, vagy felfegyverkezve, vagy fegyveresen kerül sor.²⁹ Ennek során rögzítésre került, hogy e minősítő körülménnyel rendelkező bűncselekmény az esetek 11 százalékában volt megállapítható, továbbá az eszköz nélküli pusztá kézzel történő elkövetés lényegesen gyakoribbnak tekinthető, mint eszközök igénybevétele.³⁰ Megállapítható továbbá, hogy a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének legtöbb esetben rendőr volt a sértettje, amelyet több esetben a hivatali kötelesség teljesítése előzött meg.³¹

2.3. Az 1978-as Büntető Törvénykönyv újításai

A jogalkotás és a jogalkalmazás fejlődése érdekében került megalkotásra a Büntető Törvénykönyv (a továbbiakban: régi Btk.), amely a hivatalos személy fogalmában és a hivatalos személy elleni erőszak tényállásában kis mértékben változást eredményezett, emellett a felfegyverkezve történő elkövetés jelentésében az eddigi fogalom módosítására is sor került. E változások eredményeként a felfegyverkezve elkövetett hi-

²⁶ BH, 1979/12. 398. sz.

²⁷ A hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének mérésére már korábban is sor került. A szocialista Btk. hatálybalépését követően megállapításra került, hogy a hivatalos személy elleni erőszak elkövetőinek száma csökkenő tendenciát mutat, különös tekintettel arra, hogy a fokozottabb büntetőjogi védelmet élvező személyek köre folyamatosan bővült. Ld. AVAR Jenő: A hivatalos személy elleni erőszak büntetvényének elkövetését megelőző terhelti és sértetti magatartások felderítése. *Belügyi Szemle*, 7. évf., 1969/12. 12.; GONDA Imre: A kényszerítő eszközök alkalmazásának tapasztalatai hivatalos személy elleni erőszak esetén Bács-Kiskun megyében. *Belügyi Szemle*, 13. évf., 1975/10. 67.

²⁸ Az 1976-os vizsgálat némileg szűkített körben történő megisméltésére került sor 1978 elején, amikor az 1977-ben bekövetkezett ügyek elemzése történt. BÖCZ Endre – LÖWINGER Gábor: A hivatalos személy elleni erőszak egyes kérdései Budapesten. *Belügyi Szemle*, 16. évf., 1978/9. 87–88.

²⁹ TÓTH Mihály: Az oktatás lehetőségei és tapasztalatai a hivatalos személy elleni erőszak ügyész vizsgálati körében. *Ügyészségi Értesítő*, 1979/3. 23–24.

³⁰ BÖCZ Endre: A rendőrök ellen elkövetett hivatalos személy elleni erőszak Budapesten. *Belügyi Szemle*, 15. évf., 1977/9. 80.

³¹ TÓTH Mihály: Az intézkedő rendőrt megillető büntetőjogi védelemről. *Belügyi Szemle*, 16. évf., 1978/8. 17.

vatalos személy elleni erőszak bűncselekménye is átalakult és rendkívül széles körű bírói gyakorlat kapcsolódott hozzá.

A hivatalos személy fogalma a régi Btk. Értelmező rendelkezései között helyezkedett el továbbra is. Az „eredeti” fogalom a szocialista Btk.-ban foglaltaknál szűkebb volt, lényegesen kevesebben tartoztak a hivatalos személy csoportjába. A rendszerváltást követően a hivatalos személy körébe tartozó személyek köre fokozatosan bővült, összesen nyolc alkalommal módosítva és rendkívül kiszélesítve ezt a csoportot. Megjegyzendő, hogy a hivatalos személy tekinthető a bűncselekmény különös jogi tárgyának, nem pedig a hivatalos személy eljárása; maga a hivatalos eljárás e bűncselekményi körben nem részesül fokozott jogi védelemben.³² Emellett a hivatalos személyt nemcsak a közhatalmi tevékenységének a kifejtése során illeti meg a fokozott büntetőjogi védelem, hanem általában szolgálata alatt, amikor felkészül, illetve készenlétben áll az esetleges intézkedésre, és az ellene irányuló ráhatás akadályozza a tervezett vagy szükségessé váló intézkedés megtételét.³³

A hivatalos személy elleni erőszak régi Btk.-ban foglalt tényállásával kapcsolatosan kiemelendő, hogy a bántalmazás a testi sértés okozását, a testnek pusztán fájdalom okozására alkalmas, vagy becsületsértési célú érintését foglalja magában; ami nem ezeknek megfelelő fizikai ráhatás, az akadályozásnak tekintendő.³⁴ Így a hivatalos személy felszólításával szembeni engedetlenség vagy passzív ellenállás nem alapozza meg a hivatalos személy elleni erőszak megállapítását, kivéve, ha a passzív ellenállás kereteit meghaladó módon, erőszakosan akadályozza a hivatalos személyt intézkedése során.³⁵

A felfegyverkezve történő elkövetés fogalma alig változott, a régi Btk. szerint felfegyverkezve az követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.³⁶ A szocialista Btk.-ban foglalt fogalomból egyedül az „emberi” kifejezés került ki, egyébként változatlan maradt. Ennek alapján felmerülhet kérdésként, hogy milyen okból elegendő az élet kioltására alkalmasság és nem szükséges a fokozottabb és pontosabb emberi élet kioltására való alkalmasság. Álláspontom szerint erre azért kerülhetett sor, mivel a jogalkotó a felfegyverkezethez egyértelműen az embert, mint élő személyt kívánta védeni, és így nem szükséges az emberi életet ilyen formában is védeni, elegendő magának az életnek a védelme.³⁷

³² Ld. BLASKÓ Béla: A hivatalos személy elleni erőszak elméleti kérdései. *Belügyi Szemle*, 28. évf., 1990/6. 15.; AMBRUS István: A hivatalos személy elleni erőszak rendbeliségének kérdéséhez. *Magyar Jog*, 60. évf., 2013/6. 321.

³³ Legf. Bír. Bf. I. 1014/1994. sz., Hajdú-Bihar Megyei Bíróság I. Bf. 748/1986. sz.

³⁴ Legf. Bír. Bfv. I. 363/2010.

³⁵ BJD 2793, BJD 6028.

³⁶ 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről 137. § 3.

³⁷ Az állatok védelme külön tényállásokban került szabályozásra, amelyek felfegyverkezve történő elkövetése kizárt, egyes tényállások (például orvadászat és orvhalászat) esetében a felfegyverkezve történő elkövetés egy vagy két fogalmi eleme található meg (ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében, illetve az elkövetéskor magánál tartott eszköz), azonban a fogalmi elemek mindenképp konjunktívnak tekinthetők, továbbá a védendő jogi tárgy is eltér, így állatokkal kapcsolato-

A régi Btk. 2001-es módosítását megelőzően a nem lőfegyverek, hanem más típusú fegyverek (például légfegyver, riasztó- és forgópisztoly) esetében minden esetben a felfegyverkezve történő elkövetés megállapítására került sor, tekintettel arra, hogy ezek az eszközök – bár nem lőfegyverek – alkalmasak az élet kioltására, és megalapozzák a felfegyverkezve történő elkövetés megállapítását és az ennek megfelelő minősítést.³⁸

A szocialista Btk.-hoz képest eltérésként említhető, hogy a felfegyverkeztség már nem szerepelt többszörös minősítő körülményként, illetve helye van a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak megállapításának akkor is, ha az említett személy már nem hivatalos személy, de bántalmazására hivatalos eljárása miatt került sor.³⁹ Így a hivatalos személy védelmére már nemcsak a személye, hanem annak eljárása miatt is került sor.⁴⁰

E bűncselekmény egyik legnagyobb kihívása a szakirodalom szerint az, hogy az elkövetők bíróság elé állítása meglehetősen körülményes, továbbá rendkívül hosszú időt vesz igénybe – e nehézség leginkább azért jelenik meg, mivel az ilyen bűncselekmények sértettje az esetek döntő többségében a nyomozó hatóság valamely szerve.⁴¹

A hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményeinek közös jellemzője, hogy azt jellemzően rendőr sérelmére követték el.⁴² Egy 1993-as vizsgálat szerint az eseteknek körülbelül 8 százalékában került sor felfegyverkezve történő elkövetésre. A vizsgálat egyik legérdekesebb megállapítása az volt, hogy 17 százalékban az elkövető olyan eszközt használt, amely a bűncselekmény szempontjából nem képezett minősítő körülményt.⁴³ Álláspontom szerint e kutatási eredmény rendkívül vitathatónak tekinthető, tekintettel arra, hogy a vizsgálat elvégzése során az eszközök szubjektív alkalmassága nem került értékelésre, így ez eredményezhette a minősítő körülményt nem képező eszközök ilyen magas számban történő megjelenését. Ezt támasztja alá az is, hogy minden eszköz rendelkezik szubjektív veszélyességgel, így ezek az eszközök is, mint például a gáz- és paprikaszórók is megalapozhatják a felfegyverkezve történő elkövetést, hiszen a törvényi feltételeknek teljes mértékben megfelelnek. Megjegyzendő, hogy a vizsgálat eredményét az is torzítja, hogy gyakran nem került sor az elkövetéskor használt eszköz lefoglalására, amelyet esetlegesen a nyomozás

tos bűncselekmények esetében semmiképpen sem lehet helye felfegyverkezve történő elkövetés megállapításának.

³⁸ Bócz Endre: *A büntető törvénykönyv magyarázata*. Budapest, KJK, 1996. 499.

³⁹ 1978. évi IV. törvény 229. § (2) bekezdés, (4) bekezdés.

⁴⁰ LÁSZLÓ Jenő: A hivatali és a hivatalos személy elleni bűncselekmények új szabályozására vonatkozó elgondolások. *Magyar Jog*, 1977/ 9. 765.

⁴¹ KOVÁCS Attila: A hivatalos személy elleni erőszakot elkövetők bíróság elé állításáról. *Belügyi Szemle*, 22. évf. 1984/3. 38–39.

⁴² CSEVÁR Antal: A politikai szemléletváltozások és a hivatalos személy elleni erőszak, *Rendészeti Szemle*, 31. évf., 1993/2. 21.

⁴³ CSEVÁR Antal: A rendőri intézkedés gyakorlata a rendőrök sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt induló ügyekben. *Rendészeti Szemle*, 32. évf., 1994/7. 21.

későbbi szakaszában már nem lehetett pótolni és ennek eredményeként a felfegyverkezve történő elkövetést eszköz hiányában nem lehetett megállapítani.⁴⁴

2.2.1. A bírói gyakorlat eredményei

A Legfelsőbb Bíróság, illetve az alsóbb szintű bíróságok is kiemelten foglalkoztak e speciális minősítő körülménnyel és a passzív alanyi körrel rendelkező bűncselekménnyel, így különösen az eszközökkel és az objektív-szubjektív alkalmasság kérdésével.

Az eszközöket tekintve a jogalkalmazó az asztallábat,⁴⁵ a nagyobb méretű farudat⁴⁶ mindenképp alkalmasnak tartotta a minősítő körülmény megállapításához hivatalos személy elleni erőszak esetében, de a minősítés megállapítását az sem zárta ki, ha az eszközről megállapítható volt az elkövetéskor élet kioltása céljából történő magánál tartása, tekintet nélkül arra, hogy az eszköz lefoglalására nem került sor.⁴⁷ Megjegyzendő, hogy a gépjármű nem tekinthető olyan eszköznek, amely megalapozza a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményét, még akkor sem, ha a gépjárművel haladó elkövető az őt megállásra felszólító rendőr utasításait figyelmen kívül hagyva úgy hajt a járművével a rendőr felé, hogy a rendőr elütését csak az árokba történő ugrásával tudja elhárítani.⁴⁸ Azonban a hivatalos személy elleni erőszak alapesetének megvalósulása megállapítható, ha az elkövető a gépjárművet ittasan vezetve, a közúti közlekedésre vonatkozó alapvető rendelkezéseket durván sértő erőszakos járművezetési magatartással és a veszélyhelyzetek szándékos előidézésével akadályozza, illetve kényszeríti intézkedésre a vele szemben jogszerűen fellépő rendőröket.⁴⁹

Kiemelendő, hogy egyes esetekben megállapítható lenne a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak, azonban arra mégsem kerül sor, így különösen nem akkor, ha az erőszak alkalmazása nem volt összefüggésben a hivatalos személynek ezzel a jellegével. Tehát az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az elkövetőnél a bűncselekmény során magánál tartott, illetve felhasználott emberi élet kioltására alkalmas eszköz (például kerékpárlakat), amelyet az elkövető egy szolgáltatásban nem lévő rendőrrel szemben használt, nem alapozza meg sem a bűncselekmény alap-, sem pedig annak minősített esetét.⁵⁰ Emellett a bántalmazásával szemben az eljáró hivatalos személyt a törvény még az eljárás jogszerűtlensége esetén is védi, de ekkor a bántalmazó jogos védelem címén mentesülhet.⁵¹

⁴⁴ CSEVÁR (1994) i. m. 23.

⁴⁵ Legf. Bír. Bf. IV. 1861/1994. sz.

⁴⁶ Legf. Bír. Bf. I. 2497/2001. sz.

⁴⁷ Legf. Bír. Bf. III. 2286/2000. sz.

⁴⁸ Legf. Bír. Bf. IV. 455/1991. sz.

⁴⁹ B. törv. IV. 1400/1991. sz., B. törv. 587/1981. sz, Legf. Bír. Bfv. III. 668/2009., Legf. Bír. Bfv. II. 2286/2003. sz.

⁵⁰ Hajdú-Bihar Megyei Bíróság I. Bf. 748/1986. sz.

⁵¹ Legf. Bír. Bfv. I. 363/2010.

A Legfelsőbb Bíróság⁵² egy frissebb határozatában rögzítette a felfegyverkezve történő elkövetéssel kapcsolatban azt, hogy a felfegyverkezve elkövetés nem állapítható meg olyan eszközök használata esetén, amelyekkel nem tipikusan, hanem csak véletlenek találkozása esetén oltható ki emberi élet.⁵³ E határozatával a jogalkalmazó egy korábbi határozatában foglaltakat erősítette meg, ennek alapján a műanyag bukkósisakkal történő ütlegelés általában sem alapozza meg a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményét. A határozat azonban aggályosnak tekinthető abból a szempontból, hogy a jogalkalmazó nem a magánál tartásról rendelkezett, hanem a használatról, figyelmen kívül hagyva a törvényi fogalmat, amelynél már a magánál tartás is megalapozza a minősítést. E határozat pedig értelmezhető a fegyveresen és a felfegyverkezve történő elkövetés közötti különbség csökkenésének is, hiszen már szükséges a magánál tartás és az élet kioltására való szubjektív alkalmasság – ez mindenképp meghaladja a felfegyverkezve történő elkövetési védelmi szintjét, azonban nem éri még el a fegyveresen történő elkövetésre vonatkozó szintet. A jogalkalmazó ezzel ráadásul megnehezítette az alsóbb szintű bíróságok feladatát is, hiszen a véletlenek találkozása esetén az emberi élet kioltathósága minden esetben mérlegelés tárgya, mivel erre vonatkozóan konkrét iránymutatás még nem született.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította továbbá, hogy a bűncselekmény akkor minősül felfegyverkezve elkövetettnek, ha az elkövető az élet kioltására alkalmas eszközt a bűncselekmény elkövetésekor magánál tartja annak érdekében, hogy azt szükség esetén felhasználja, függetlenül attól, hogy a hivatalos személynek az elkövető felfegyverkezett voltáról tudomása van-e vagy sem.⁵⁴ E határozat a felfegyverkezve történő elkövetés törvényben foglalt fogalmi elemeit erősítette meg.

A felhasználás kérdésével foglalkozott a Legfelsőbb Bíróság egyik későbbi határozatában is, amely szerint, ha az elkövető a sértettet az attól elvett vagy annak kezéből kiejtett és élet kioltására alkalmas eszközzel nyomban bántalmazza, a cselekmény felfegyverkezve elkövetettnek minősül.⁵⁵

E határozatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a Legfelsőbb Bíróság a régi Btk. felfegyverkezve történő elkövetésre vonatkozó rendelkezéseit rendkívül tágan értelmezi az elkövető magatartása szempontjából, hiszen a három konjunktív feltételből az elkövetéskori magánál tartást vagy használatot megköveteli, az ellenállás leküzdése vagy megakadályozására való alkalmasságot is szükségesnek tartja, azonban a magánál tartás és a használat, illetve az élet kioltására való alkalmasság területén már rugalmasnak bizonyul. Megjegyzendő, hogy e tág értelmezés eredményeként a Legfelsőbb Bíróság a törvényesség elvében foglaltakkal került szembe, hiszen a törvényesség elve⁵⁶ szerint csak akkor lehetett volna megállapítani a minősített körülményt, amennyiben az összes konjunktív feltétel egyidejűleg fennáll, az egyik hiánya esetében nem tekinthető megalapozottnak a minősítés.

⁵² A határozat meghozatalának idején már Kúria.

⁵³ Kúria Bfv. III. 1. 434/2011. sz.

⁵⁴ 24/2007. BK vélemény a hatályon kívül helyezett BK 61. számú állásfoglalás felülvizsgálatáról.

⁵⁵ 26/2007. BK vélemény a hatályon kívül helyezett BK 65. számú állásfoglalás felülvizsgálatáról.

⁵⁶ 2012. évi C. törvény I. § (1) bekezdés.

Megjegyzendő, hogy a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy és annak támogatója ellen ugyanazon intézkedés során alkalmazott erőszak egységet alkot.⁵⁷

2.2.2. A felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak számának alakulása

A felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak – amint azt a bevezetésben már említettem – enyhén növekvő tendenciát mutat a többi felfegyverkezve elkövethető bűncselekményhez képest.⁵⁸

Rendőri eljárásban regisztrált felfegyverkezve elkövetett bűncselekmények számának alakulása 2009–2012. évi és 2013. I–V. havi⁵⁹ ENYÜBS adatok alapján⁶⁰					
	2009	2010	2011	2012	2013. I–V. hó
Hivatalos személy elleni erőszak	5	5	4	10	4

E táblázatban a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűncselekménye látható, azonban részletesen megvizsgálva a különböző minősítésekkel rendelkező hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének más felfegyverkezve elkövetett bűncselekményekhez való viszonyát, megállapítható, hogy az eredmény is lényegesen árnyaltabb. A felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak ugyanis körülbelül 5 százalékát alkotja az államigazgatás, igazságszolgáltatás ellen felfegyverkezve elkövetett bűncselekményeknek, míg az összes felfegyverkezve elkövethető bűncselekménynek kevesebb, mint 1 százalékát jelenti, amely a gyakorlatban elenyészőnek tekinthető.⁶¹

Összehasonlítva a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni bűncselekményének csoportjába tartozó bűncselekményeket a vizsgált korszakban elkövetett összes hivatalos személy ellen elkövetett bűncselekménnyel, annak körülbelül 2 százalékát alkotja.⁶² Álláspontom szerint ez rendkívül kevésnek tekinthető, különösen

⁵⁷ Legf. Bír. Katf. III. 330/1985. sz.

⁵⁸ Megjegyzendő, hogy ezek az eredmények értelmezése problematikusnak tekinthető, mivel a látencia is meglehetősen magas.

⁵⁹ A vizsgálat során felhasznált adatok az új Btk. hatálybalépése előtt kerültek összegyűjtésre. A vizsgálatot jelentős mértékben megnehezítette az, hogy az Egységes Nyomozóhatósági és Bűnügyi Statisztika (a továbbiakban: ENYÜBS) 2009-től kezdte meg a felfegyverkezve történő elkövetésre vonatkozó adatok gyűjtését, továbbá az új Btk. hatálybalépését követően még nem kerültek feldolgozásra a bűnügyi adatok. Ennek megfelelően e pár év adatait mutatom be és nem állítok fel az adatok kis száma miatt a jövőre vonatkozó trendeket.

⁶⁰ Forrás: Megkeresésre az Ig. 32/97/2013. Legf. Ü. szám LFIIGA//318-2/2013. számú válasz megküldése a Legfőbb Ügyészség által.

⁶¹ Forrás: Megkeresésre az Ig. 32/97/2013. Legf. Ü. szám LFIIGA//318-2/2013. számú válasz megküldése a Legfőbb Ügyészség által.

⁶² http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zji002b.html?642#

a bírói gyakorlatot figyelembe véve, amely e területen széleskörű és átfogó, több elvi jelentőséggel rendelkező határozat született már és több eljárás is folyamatban van.⁶³

Rendőri eljárásban regisztrált felfegyverkezve elkövetett bűncselekmények számának alakulása az elkövetés eszköze szerint bűncselekményenként 2009–2012. évi és 2013. I–V. havi ENyÜBS adatok alapján⁶⁴					
Az elkövetés eszköze	2009	2010	2011	2012	2013. I–V. hó⁶⁵
Hivatalos személy elleni erőszak					
kés	3	1	1	4	1
test, testrész ⁶⁶	0	0	2	2	0
gáz- és riasztópisztoly			0	1	
új				1	
fejsze		0	0	1	
olló				1	
bot, dorong, szerszámnyél		1	1	1	
vipera	1			0	0
fűrész	1	0			
csavarhúzó		1			
vasvilla		1	0		
fogó					1
láncosbot					1
bozótvágó					1
az elkövetéshez készített eszköz		1			
Hivatalos személy elleni erőszak összesen:	5	5	4	11	4

⁶³ Például: Miskolci Törvényszék B.2/2006/26. sz., Debreceni Ítéletábra Bhar.178/2013/3. sz., Budapest Környéki Törvényszék B.120/2010/25. sz., Budapest Környéki törvényszék B.106/2010/32. sz., Debreceni Törvényszék B.401/2007/78. sz.

⁶⁴ Forrás: Megkeresésre az Ig. 32/97/2013. Legf. Ü. szám LFIIGA//318-2/2013. számú válasz megküldése a Legfőbb Ügyészség által.

⁶⁵ Tekintettel arra, hogy jelenleg még nem állnak rendelkezésre 2013-as adatok az új Btk. hatálybalépését követően elkövetett bűncselekményekre vonatkozóan, így az adatok elemzése kizárólag 2013. május 31. napjáig történt meg.

⁶⁶ Megjegyzendő, hogy a test, testrész felhasználásra semmiképpen sem alapozza meg a felfegyverkezve történő elkövetést, mivel nem tekinthető eszköznek, különösen nem a felfegyverzettséget meg-alapozó veszélyes eszköznek. Ezt támasztja alá az is, hogy a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekménye akkor sem valósul meg, ha az elkövető a vele szemben intézkedő rendőr fogásából a karját erőszakkal kirántja, ekkor csak a hivatalos személy akadályozásának szabálysértése valósul meg. Tehát a test, testrész semmiképpen sem elegendő a bűncselekmény alapesetének, illetve minősítő körülményének megállapításához sem. Ld. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2. Bf. 996/1991. sz.; Baranya Megyei Bíróság 2. Bf. 699/1987. sz.; Kecskeméti Megyei Bíróság 2. Bf. 303/1978. sz., Legf. Bír. Bfv. IV. 779/1998. sz.

Hasonlóan árnyaltnak tekinthető a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak esetében az eszközök vizsgálatának eredménye is, amelynek alapján megállapítható, hogy leggyakrabban a kés, a bot, a dorong és a szerszámmyel fordul elő e bűncselekménynél.

Mindenképp érdemes megjegyezni, hogy a felfegyverkezve történő elkövetés körébe sorolja a Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztálya a testet és a testrészt is, mint élet kioltására alkalmas eszközöket, amelyeknek gyakorlati érvényesülése rendkívül különleges és ritka esetekben fordulhat elő.

2.3. A 2012-es Büntető Törvénykönyv: merre tovább?

2012-ben a jogalkotó hatályon kívül helyezte a közel 35 éve hatályban lévő régi Btk.-t és hatályba lépett az új Büntető Törvénykönyv (a továbbiakban: új Btk.), amelynek eredményeként új tényállások jelentek meg és maga a törvény is új szerkezetet kapott.

Az új Btk. a hivatalos személy fogalmát jelentős mértékben kibővítette.⁶⁷ Ezt a bővülést a Debreceni Ítéltőábla is említi, továbbá csoportosítja a hivatalos személyeket, mint fokozott büntetőjogi védelemben részesülő és fokozott büntetőjogi felelősséggel rendelkező személyeket; az egyik csoport tagjai álláspontja szerint a választással vagy kinevezéssel elnyert közjogi tisztségük alapján minősülnek hivatalos személynek, míg a másik csoportba azok tartoznak, akik különböző szerveknél közhatalmat látnak el.⁶⁸

A felfegyverkezve történő elkövetés fogalma – a hivatalos személy fogalmától eltérően – nem változott meg, továbbra is felfegyverkezve követi el a bűncselekményt az, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.⁶⁹

A hivatalos személy elleni erőszak tényállása is változásokon ment keresztül, amelyek közül leginkább a felfegyverkezve történő elkövetést érdemes kiemelni, amely továbbra is egyszeres minősítő körülményként jelenik meg, azonban már a csoportos és a fegyveres elkövetéssel azonos minősítő erővel.⁷⁰ A veszélyességi szint emelése mindenképp jelentősnek tekinthető, hiszen az eddigi büntetőjogi jogszabályok élesen elkülönítették egymástól a két minősítő körülmény veszélyességét, egyértelműen a fegyveres elkövetést értékelték súlyosabban.

A Debreceni Ítéltőábla tanulmányában foglalkozott még a felfegyverkezve történő elkövetéssel, mint értelmetlen rendelkezéssel is, azonban a törvényi fogalmat két feltételhez kötötte: a megállapításához szükséges alanyi feltétel az élet kioltására alkalmas eszköz ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében való magánál tartás, a tárgyi feltétele pedig az élet kioltására alkalmas objektív eszköz magánál

⁶⁷ 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 459. § (1) bekezdés 11. pont b), d), h), i), j), k), l) pont.

⁶⁸ FELEGYINÉ DR. SZABÓ Ágnes: A Btk. értelmező rendelkezései (2012. évi C. törvény). http://www.debreceniitlotabla.hu/doc/bunteto/AROP/FSZA_ErtelmezoRendelkezesek.pdf 11.

⁶⁹ 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 6. pont.

⁷⁰ 2012. évi C. törvény 310. § (2) bekezdés.

tartása.⁷¹ Érdeemes kiemelni, hogy a Debreceni Ítéletábra is elutasítja az élet kioltására való szubjektív veszélyességet, amely azonban a Kúria már idézett döntésével⁷² elmentésnek tekinthető. Megjegyzendő, hogy felfegyverkeztség esetén a szubjektív veszélyesség mellett foglalt állást az igazságügyért felelős államtitkár is, aki szerint fegyvernek minősül minden olyan tárgy, amely élet kioltására alkalmas, továbbá álláspontja szerint az tekinthető felfegyverkeztségnek, amikor a rendeltetésszerűen élet kioltására nem alkalmas eszközt vesz magához valaki, de az mégis alkalmas az élet kioltására.⁷³

Az új Btk. tervezete is rögzítette már, hogy a hivatalos személyek elleni erőszak megítélése lényegesen szigorodni fog a régi Btk.-ban foglaltakhoz képest,⁷⁴ amelynek alapján indokoltnak tekinthető a felfegyverkezve történő elkövetés magasabb szintű büntetési tétellel való fenyegetettségének törvénybe iktatása is.

Álláspontom szerint ez a módosítás a jelenlegi büntetőpolitika álláspontját⁷⁵ és tervezett fejlődési irányát tükrözi, továbbá a német büntetőjogi gondolkodás felfegyverkezve történő elkövetésre vonatkozó irányát követi.⁷⁶ A védelmi szint emelkedését jelzi az is, hogy a büntetési tételt lényegesen megemelte a jogalkotó, gyakorlatilag a szocialista Btk. büntetési tételével egyezik meg.⁷⁷

Az új Btk. hatálybalépése óta viszonylag kevesebb felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményével kapcsolatosan került sor ítélethirdetésre, elvi jelentőséggel, illetve iránymutatással bírő határozat még nem született. Egy határozatot azonban mégis érdemes kiemelni, amely szerint az élet kioltására alkalmas eszköz egy motorkerékpár volt.⁷⁸ A bírósági gyakorlat eredményeivel kapcsolatban megjegyzendő, hogy az elkövetővel ugyanazon szervezeten belül működő hivatalos személy sérelmére a kölcsönös vagy együttes hivatali eljárásuk alatt, vagy ahhoz kapcsolódóan is elkövethető a hivatalos személy elleni erőszak.⁷⁹

⁷¹ http://www.debreceniitlotabla.hu/doc/bunteto/AROP/FSZA_ErtelmezoRendelkezesek.pdf 6.

⁷² Kúria Bfv. III. 1. 434/2011.

⁷³ <http://www.kormany.hu/hu/kozigazgatasi-es-igazsagugyi-miniszterium/igazsagugyert-felelos-allamtitkarsag/az-allamtitkar2/beszedek-publikaciok-interjuk/a-btk-modositasa-fokozza-az-allampolgarok-biztonsagerzetet>

⁷⁴ <http://www.kormany.hu/download/6/5a/80000/Parlament%20el%C5%91tt%20az%20%C3%BAj%20B%C3%BCntet%C5%91%20t%C3%B6rv%C3%A9ny%C3%A9ny%C3%B6nyv%20tervezete.pdf>

⁷⁵ KEREZSI Klára: Challenges of Criminality in Hungary: Anything New Under the Sun? Konferencia előadás, 2013. szeptember 4., EUROCRIM 2013., Budapest.

⁷⁶ THOMAS FISCHER: *Strafgesetzbuch und Nebengesetze*. 53. Auflage, München, C. H. Beck, 2006.; KINDHÄUSER–NEUMANN–PAEFFGEN: *Strafgesetzbuch*. 4. Auflage, Band 2.

⁷⁷ 1961. évi V. törvény 155. § (4), 2012. évi C. törvény 310. § (2) bekezdés.

⁷⁸ <http://birosag.hu/szakmai-informaciok/sajtokozlemenyszegedi-torvenyszek-kozlemenye>

⁷⁹ 19. BK vélemény a kölcsönösen elkövetett hivatalos személy elleni erőszakról.

3. Összefoglalás

A tanulmányomban részletesen leírtam és bemutattam a felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének változásait a szocialista Btk.-ban foglaltak alapján, a régi Btk. fejlődésén keresztül egészen az új Btk. jelenleg hatályos rendelkezései alapján, felhasználva a bírói gyakorlatot, továbbá a vonatkozó statisztikai adatokat, amelyek álláspontom szerint mindenképp szükségesek voltak abból a szempontból, hogy pontos és átfogó képet lehessen alkotni e speciális minősítési körülménnyel rendelkező bűncselekményről.

A fentiek alapján azonban mindenképp felmerül a kérdés, hogy megfelelőnek és kielégítőnek tekinthetők ezek a szabályok a büntetőjogi védelem szempontjából vagy esetleg további módosítása, illetve kiegészítésre szorulnak.

Véleményem szerint célszerű lenne a felfegyverkezve elkövetést élesebben elhatárolni a fegyveres elkövetéstől, ennek megfelelően módosítani az új Btk.-t és ezzel együtt lehetőséget adni a jogalkalmazónak, hogy konkrét esetben egyértelmű határozatot hozzon. A felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak tekintetében a jogalkotó azzal, hogy a fegyveres elkövetés veszélyességi szintjére emelte a felfegyverkezve elkövetést, elismerte a két minősítő körülmény közötti különbséget, azonban továbbra is túlzottan összeköti így a két minősítő körülményt.

